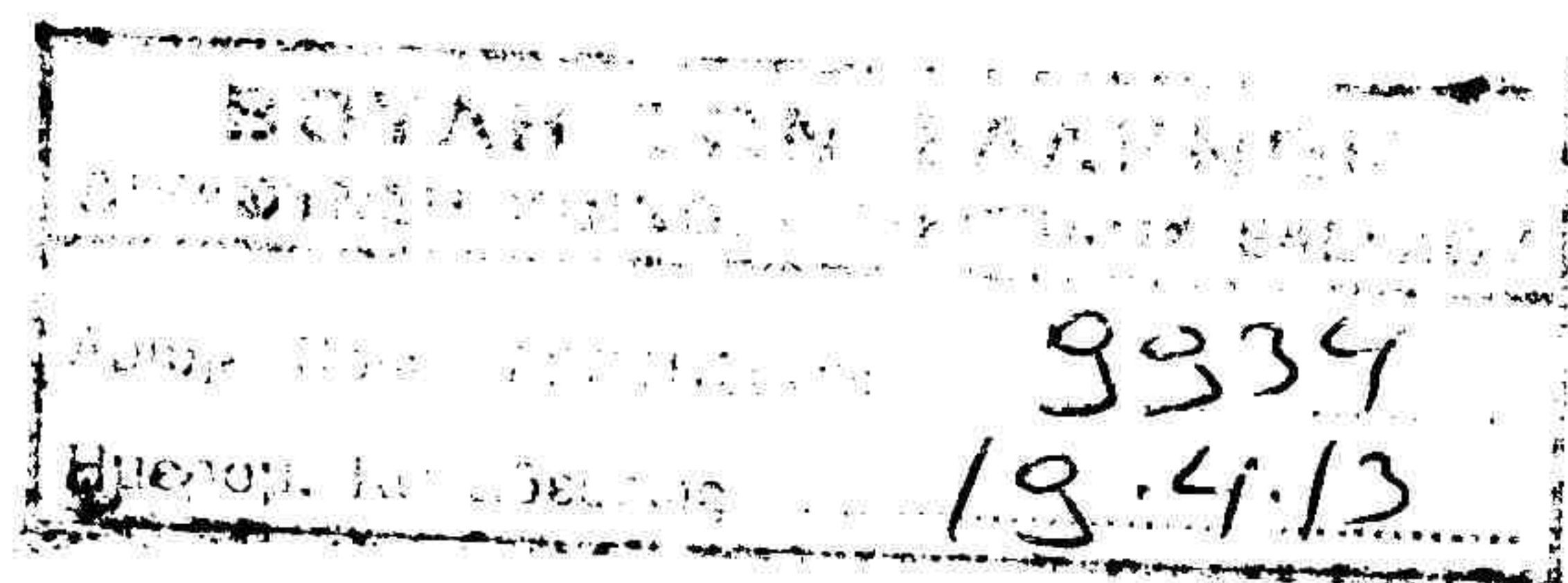

Προς τον κ. Υπουργό Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών & Δικτύων

Θέμα: «Ναυάγιο» των πολυαναμενόμενων ρυθμίσεων για τα τραπεζικά δάνεια

Μετά από πολλούς μήνες αναμονής, ανακοινώθηκαν από το υπουργείο σας οι πολυαναμενόμενες ρυθμίσεις για τα τραπεζικά δάνεια, που μοιάζουν περισσότερο με «ναυάγιο», παρά «ομπρέλα», όπως και οι αρμόδιοι συντάκτες τους διακηρύσσουν στο τύπο.

Δικαίωμα υπαγωγής στη ρύθμιση έχουν μισθωτοί και συνταξιούχοι ιδιωτικού και δημοσίου τομέα, ελεύθεροι επαγγελματίες, η δραστηριότητα των οποίων παρέχεται αποκλειστικά σε ένα νομικό πρόσωπο και άνεργοι. Στο πρόγραμμα υπάγονται τα μη ληξιπρόθεσμα δάνεια από πιστωτικά ιδρύματα για τα οποία έχει εγγραφεί προσημείωση ή υποθήκη στην κύρια κατοικία του οφειλέτη, η αντικειμενική αξία της οποίας δεν υπερβαίνει τις 180.000 ευρώ.

Οι όροι για να υπαχθεί κάποιος στη ρύθμιση πρέπει να πληρούνται σωρευτικά, και είναι: α) το σύνολο της ακίνητης περιουσίας του νοικοκυριού δεν υπερβαίνει σε αντικειμενική αξία τις 250.000 ευρώ, β) το σύνολο των καταθέσεων που βρίσκονται στην κατοχή του νοικοκυριού δεν ξεπερνά τις 10.000 ευρώ και γ) το ανεξόφλητο υπόλοιπο των συνολικών δανειακών υποχρεώσεων του νοικοκυριού (κεφάλαιο) δεν ξεπερνά τις 150.000 ευρώ.

Όπως επισημαίνει σε ανακοίνωσή της η Ένωση Καταναλωτών και Δανειοληπτών, «αν εξαιρεθεί η προϋπόθεση ότι πρέπει να έχει μειωθεί κατά 20% το εισόδημα που απαντάει στο 95% των δανειοληπτών στεγαστικών δανείων και η μη ύπαρξη καταθέσεων άνω των 10.000 ευρώ που απαντάει σε αντίστοιχα μεγάλα ποσοστά των δανειοληπτών, ουσιαστικά καλούνται όσοι με μαγικές δυνάμεις από το 2010 διατήρησαν την αποπληρωμή του στεγαστικού τους δανείου μη ληξιπρόθεσμη, παρά τα δυσβάστακτα φοροδοτικά μέτρα της κυβέρνησης και ήταν συνεπείς, άγνωστο με ποιον τρόπο, ακόμα και αν είναι άνεργοι, την ίδια στιγμή που όλα τα επίσημα στοιχεία δείχνουν, ότι εξυπηρετούνται ομαλά (χωρίς ρύθμιση) λιγότερα από μισά στεγαστικά δάνεια, στο πρώτο τρίμηνο του 2013».

«Δεδομένων και των υπολοίπων αποκλειστικών προϋποθέσεων η συγκεκριμένη ρύθμιση θα μπορεί να ικανοποιήσει με όφελος μια ισχνή μειοψηφία κάτω του 1% των δανειοληπτών, που βρίσκονται στο προθάλαμο της οριστικής καθυστέρησης-παύσης πληρωμών. Γεννώνται δε ερωτήματα, για την αυθαίρετη προσέγγιση και τον τρόπο θέσπισης των ανωτέρω κριτηρίων».

Όπως χαρακτηριστικά επισημαίνει η Ένωση Καταναλωτών και Δανειοληπτών, η συγκεκριμένη ρύθμιση:

ΔΕΝ καταργεί την κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης, στην οποία μέχρι και σήμερα προβαίνει το σύνολο των πιστωτικών ιδρυμάτων της χώρας.

ΔΕΝ αυξάνει τη διαπραγματευτική ισχύ των δανειοληπτών ούτε λειτουργεί σαν μοχλός πίεσης για την δημιουργία ρυθμίσεων από πλευράς των τραπεζών που ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα.

ΔΕΝ οδηγεί σε οριστική επίλυση του προβλήματος αλόγιστου δανεισμού για αγορά, ή επισκευή ακινήτων, αλλά αναστέλλει και μεταθέτει την εμφάνιση του προβλήματος για τέσσερα (4) έτη.

ΔΕΝ καλύπτει τις ανάγκες της μεγάλης πλειονότητας των Ελλήνων Δανειοληπτών.

ΔΕΝ τιμωρεί τον αλόγιστο δανεισμό και την εσφαλμένη και σε αρκετές περιπτώσεις «κατασκευασμένη» εκτίμηση της ακίνητης περιουσίας των δανειοληπτών.

ΔΕ σταματά τον εκτοκισμό απαιτήσεων, παρά την απρόοπτη μεταβολή των εν γένει οικονομικών και κοινωνικών συνθηκών.

ΔΕ λαμβάνει υπόψη την κάθετη πτώση της αγοράς ακινήτων.

ΔΕΝ οδηγεί σε αναλογική μείωση του ύψους των προερχομένων από στεγαστικά δάνεια απαιτήσεων, εν σχέση με τη μείωση που έχει υποστεί το ακίνητο για την αγορά ή την επισκευή του οποίου εκταμιεύτηκε το εκάστοτε ενυπόθηκο δάνειο.

ΔΕΝ προστατεύει κοινωνικές ομάδες που είναι αποκλεισμένες εδώ και τρία χρόνια από οποιαδήποτε ρύθμιση (έμποροι, εταιρείες) οι οποίες συνεχίζουν να είναι βορρά στις ορέξεις του τραπεζικού συστήματος.

MARIA ΚΟΛΛΙΑ – ΤΣΑΡΟΥΧΑ
ΣΤ' Αντιπρόεδρος Βουλής των Ελλήνων

ΔΕ λαμβάνει υπόψη τις αντίστοιχες ρυθμίσεις που έχουν εφαρμοστεί σε άλλες χώρες του Ευρωπαϊκού Νότου, όπως η Ισπανία.

ΔΕΝ προσπαθεί σε καμία περίπτωση να συμψηφίσει και να επιμερίσει τις απώλειες μεταξύ των συμβαλλομένων μερών (Δανειολήπτης - Πιστωτικό Ίδρυμα).

Σε υπόμνημα , που παρέδωσαν τον Μάρτιο εκπρόσωποι της Ένωσης Καταναλωτών Ποιότητα Ζωής (ΕΚΠΟΙΖΩ) στους εκπροσώπους της Τρόικας και την Τράπεζας της Ελλάδος αναφορικά με το πρόβλημα της υπερχρέωσης και σε σχέση με τη διαδικασία ανακεφαλαιοποίησης των τραπεζών, περιλαμβάνονταν μεταξύ άλλων οι εξής προτάσεις:

Ψήφιση των τροποποιήσεων-βελτιώσεων του ν. 3869/2010 που είχαν κατατεθεί στη Βουλή τον Απρίλιο 2012. Ο ν. 3869/2010 για τη ρύθμιση των χρεών των υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων που τέθηκε σε εφαρμογή το 2011 είναι, σε τακτικές συνθήκες, το πλέον σημαντικό εργαλείο για τον απεγκλωβισμό των καταναλωτών από την υπερχρέωση και τη διαφύλαξη ομαλών και αξιοπρεπών συνθηκών οικογενειακής διαβίωσης. Επιτρέπει τη προσαρμογή των υποχρεώσεων των υπερχρεωμένων νοικοκυριών στις πραγματικές τους δυνατότητες. Παρέχει την προστασία της κατοικίας από τη ρευστοποίηση με τη μακρόχρονη και με ευνοϊκούς όρους εξυπηρέτηση οφειλής που δεν θα υπερβαίνει το 85% της εμπορικής αξίας.

Ο νόμος 3869/2010 για τα υπερχρεωμένα νοικοκυριά είναι αναγκαίος για την ανακούφιση των υπερχρεωμένων νοικοκυριών. Δεν δημιουργεί την αδυναμία πληρωμής, την αποκαλύπτει, κάτω από όρους ασφαλούς διάγνωσης για τους πιστωτές. Αποκαθιστά την πληρωμή, συνεπώς και την ενθαρρύνει, στο μέτρο όμως των δυνατοτήτων του οφειλέτη. Βελτιώνει και εξυγιαίνει γι' αυτό το χρηματοπιστωτικό σύστημα καθώς δυσχεραίνει τη συγκάλυψη επισφαλών απαιτήσεων. Επιβεβλημένη είναι, στο πλαίσιο αυτό, η καθιέρωση ουσιαστικής διαμεσολάβησης για τη διευκόλυνση της ρύθμισης των χρεών. Χρειάζεται μία ριζική αναδιοργάνωση των διαδικασιών διαβούλευσης και διαπραγμάτευσης ανάμεσα σε πιστωτές και οφειλέτες. Θα πρέπει να συμμετάσχουν πλέον στη διαπραγμάτευση πέρα από τον πιστωτή και τον οφειλέτη κι άλλα πρόσωπα ή θεσμοί, με αρμοδιότητες και ευελιξία , που θα τους επιτρέπει να παράγουν ουσιαστικά αποτελέσματα.

Ωστόσο, ο νόμος 3869/2010 δεν μπορεί να είναι το μοναδικό εργαλείο σε μία κοινωνία που αντιμετωπίζει ένα τόσο οξυμένο πρόβλημα υπερχρέωσης. Όπως επισημαίνει και πρόσφατο έγγραφο εργασίας του ΔΝΤ, σε χώρες, όπου το φαινόμενο της υπερχρέωσης είναι ιδιαίτερα οξυμένο, η αποκατάσταση μέσω των προηγούμενων διαδικασιών μπορεί να αποβεί ανεπαρκής, καθώς συχνά τα κράτη αδυνατούν να ανταποκριθούν στο διοικητικό βάρος και το οικονομικό κόστος των εν λόγω διαδικασιών. Εξίσου ζητούμενο άλλωστε είναι να προλάβει κανείς καταστάσεις μόνιμης αδυναμίας και την έκταση αυτής. Αναγκαίες είναι γι' αυτό πολιτικές που θα επιταχύνουν την αποτελεσματικότερη προσαρμογή και την επανένταξη των υπερχρεωμένων οφειλετών στην οικονομική και κοινωνική ζωή.

Οι αναδιαρθρώσεις/ρυθμίσεις των δανείων είναι απαραίτητες για να προληφθούν χειρότερες καταστάσεις, και κυρίως η εγκατάλειψη της εξυπηρέτησής τους. Οποιαδήποτε όμως ρύθμιση πρέπει να έχει ένα ορίζοντα τέλους, να μην οδηγεί σε μία εξυπηρέτηση στο διηνεκές του χρέους, καθώς τότε αφαιρεί οποιαδήποτε δημιουργική προοπτική της πίστωσης.

Διαγραφή υπό προϋποθέσεις καταναλωτικών δανείων. Οι καταναλωτικές πιστώσεις εξυπηρετούν από τη φύση τους βραχύ - και μεσοχρόνιες καταναλωτικές ανάγκες και στόχους. Η αποπληρωμή τους δεν μπορεί να διαιωνίζεται στις επόμενες γενιές. Η διάρκειά της θα πρέπει να είναι ανάλογη της χρήσης αυτής. Δεν μπορεί να οργανώνεται σε τέτοιο βάθος χρόνου, και μάλιστα με τους γνωστούς επαχθείς όρους, που να απομυζά την προοπτική των οφειλετών, να τους αποστερεί τα τρέχοντα και μελλοντικά θεμέλια και μέσα διαβίωσης, να αποκλείει την προαγωγή της επιχειρηματικότητας. Θα πρέπει ως εκ τούτου να διαγραφεί, υπό προϋποθέσεις που μπορούν να περιγραφούν αντικειμενικά, το μεγαλύτερο μέρος των καταναλωτικών δανείων και πιστώσεων που χορηγήθηκαν πριν την κρίση. Άλλωστε, οι ζημιές από την εν λόγω διαγραφή έχουν (ή θα έπρεπε να έχουν), σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες, λογιστικοποιηθεί ήδη στους ισολογισμούς των πιστωτικών ιδρυμάτων. Η εν λόγω διαγραφή θα επιτρέψει την είσπραξη ενός μικρού μέρους αυτών αλλά και την σταθερότερη αποπληρωμή των ενυπόθηκων απαιτήσεων.

ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΛΙΑ – ΤΣΑΡΟΥΧΑ
ΣΤ' Αντιπρόεδρος Βουλής των Ελλήνων

Διαγραφή των ενυπόθηκων χρεών κατά το μέρος που υπερβαίνουν την αξία της κατοικίας. Πράγματι, εξαιτίας της μείωσης των αξιών των ακινήτων, πολλά ενυπόθηκα δάνεια δεν έχουν στην πραγματικότητα αντίστοιχη εξασφάλιση. Πολλοί δανειολήπτες, εξάλλου, μπροστά στην αδυναμία που βρίσκονται, χάνουν το κίνητρο εξυπηρέτησης των δανείων αυτών, όταν το ύψος των οφειλών από αυτά υπερβαίνει την αξία του ακινήτου. Γνωρίζουν ότι ακόμη κι αν πληρώσουν την αξία του σπιτιού τους και πάλι κινδυνεύουν να το χάσουν.

Δίκτυο παροχής συμβουλευτικής και άλλης υποστήριξης σε υπερχρεωμένους οφειλέτες. Πλέον, υπό την απειλή περιθωριοποίησης αλλά και της πολυπλοκότητας που εμφανίζει το εγχείρημα της προσαρμογής είναι περισσότερο επιβεβλημένη από ποτέ η παροχή συμβουλευτικής, νομικής, ψυχολογικής υποστήριξης στους υπερχρεωμένους, και όχι μόνο. Τα νοικοκυριά χρειάζονται μεγάλη βοήθεια και στήριξη για να αντιμετωπίσουν σε ψυχολογικό, οικονομικό και κοινωνικό επίπεδο τις συνέπειες της υπερχρέωσης. Χρειάζονται βοήθεια για να βρουν τρόπους διεξόδου από αυτή. Βασική λοιπόν προϋπόθεση είναι η ύπαρξη ενός δικτύου σε όλη τη χώρα που θα συνδράμει τους υπερχρεωμένους οφειλέτες στην αντιμετώπιση των προβλημάτων τους και στην αξιοποίηση των δυνατοτήτων ρύθμισης των χρεών τους. Η Ελλάδα είναι άλλωστε από τις λιγοστές χώρες που δεν διαθέτει αντίστοιχες υποδομές.

Συμμετοχή των καταναλωτών στη συζήτηση των πολιτικών ρύθμισης των χρεών. Οι πολιτικές ρύθμισης των χρεών δεν είναι μία υπόθεση μεταξύ πιστωτικών ιδρυμάτων, αρμόδιων υπουργείων και τρόικας. Είναι μια υπόθεση που αφορά όλη την κοινωνία. Η συζήτηση μέτρων με τους εκπροσώπους των πιστωτικών ιδρυμάτων, δίχως τη συμμετοχή και των καταναλωτών, όπως έγινε με τη συγκρότηση της τελευταίας ως πενταμερούς περιγραφόμενης επιτροπής, είναι γεγονός που δεν τιμά τους κανόνες διαφάνειας, ανοικτής και ειλικρινούς προσέγγισης στην κατανόηση του προβλήματος και ισότιμης επιρροής στη διαμόρφωση των αποφάσεων.

Ερωτάται ο κ. Υπουργός:

Πως τοποθετείστε στα ανωτέρω αναφερόμενα στο υπόμνημα;

Επειδή ένα πολύ μικρό μόνο ποσοστό οφειλετών θα μπορέσει να υπαχθεί στις ρυθμίσεις που ανακοινώσατε, καθώς άπτεται της κοινής λογικής, ότι η σώρευση όλων των προϋποθέσεων που θέτετε για την υπαγωγή στη ρύθμιση αφήνει εκτός την πλειοψηφία των δανειοληπτών, τι είδους ειδικά μέτρα σκοπεύετε να λάβετε, εάν σκοπεύετε να λάβετε, για την άμεση και πραγματική ανακούφιση των υπερχρεωμένων νοικοκυριών και την αποφυγή κοινωνικών εντάσεων;

Εάν σκοπεύετε να αναλάβετε πρωτοβουλίες προς την κατεύθυνση της απομείωσης των δανείων φυσικών και νομικών προσώπων, και σύμφωνα με την πρόσφατα εκπεφρασμένη βούληση του ΔΝΤ να συνδράμει προς αυτήν την κατεύθυνση.

Αθήνα, 19 Απριλίου 2013

Η Ερωτώσα Βουλευτής

Μαρία Κόλλια Τσαρουχά
ΣΤ' Αντιπρόεδρος της Βουλής των Ελλήνων
Βουλευτής Ν. Σερρών